

ZNAMENAJÚ MIGRANTI PRE NÁS ZDRAVOTNÚ HROZBU?

V súvislosti s migračnou krízou sa často stretávame so strašiakom infekčnými chorobami. Aké sú však reálne skúsenosti.

Utečenecká kríza v EÚ má od 6. 9. 2015 do 15. 3. 2016 dve hlavné trasy: balkánsku trasu cez Grécko, Maďarsko, Rakúsko do Nemecka a africkú trasu s prevažne ekonomickými utečencami a migrantmi cez Stredozemie – Malta, Lampedusa, Sicília do Európy – Taliansko, Francúzsko, Švajčiarsko. Naš tropicteam mal už skúsenosti s migračným exodom v Južnom Sudáne 1999 a z kensko-somálskej hranice 2010, takže sme 6. 9. nastúpili s 24 členným tropicteamom (4 lekári, 4 záchranári, 4 sestry, 8 sociálnych pracovníkov) napríklad v Vámoszabadi (HU) a potom v Nickelsdorfe (AT).

Asi 316 000 politických a humanitárnych utečencov, z toho 95 percent zo Sýrie, Iraku a Afganistanu, prešlo v období od 6. septembra do 2. 11. cez náš 24 členný team cez checkpoint Hegyeshalom – Nickelsdorf, 42 km východne od Viedne a 32 km južne od Bratislavy. Väčšina z nich boli zdraví mladí ľudia s deťmi, asi 10 percent ochorelo počas 12–16 hodinového transportu v 97 vlakoch z maďarsko-chorvátskej hranice – Zakanyi alebo maďarsko-srbskej hranice Röszke až po checkpoint Hegyeshalom – Nickelsdorf, alebo Vámoszabadi. Chorí pacienti sa sami hlásili v poľnom zdravotnom stredisku nášmu tropickému tímu slúžiacemu v 5 jazykoch. Následne sme mali možnosť liečiť chorých spomedzi 71 420 migrantov od 1. 12. do 15. 3. v našej poľnej nemocnici Dobova II. – Rigonce na chorvatsko-slovinskej hranici. Oproti tomu sme mali možnosť posúdiť tranzit infekčných chorôb cez Sicíliu, Lampedusu a Maltu z operácie „Mare Nostrum“ z mája 2015 – kde bolo omnoho viac pacientov s TBC, HIV a maláriou, ale úspešne zachytených screeningovým „mlynom“ talianskych a maltských verejných zdravotníkov a epidemiológov.

Na tzv. balkánskej trase (HU, AT, SI) sme nezaznamenali žiadne typické tropické choroby, nebol zistený ani jeden prípad malárie alebo orgánovej leishmaniózy. Taktiež neboli zistené závažné infekčné choroby, ako HIV, hepatitída, alebo TBC neboli určite častejšie oproti „hostiteľskej populácii“ v Rakúskom, Maďarskom či Slovinskom utečeneckom tábore, kde sme až do 15. 3. 2016 prevádzkovali našu poľnú nemocnicu VŠ sv. Alžbety. Väčšinu infekčných chorôb tvorili infekcie horných dýchacích ciest, ďalej pneumónie, infekcie kože a mäkkých tkanív, najmä svrab. Hnačky boli zriedkavé. V sledovanom období sme nezaznamenali ani jeden prípad cholery, pričom cez Nickelsdorf prešlo 316 000 a Rigonce 71 000. Z akútnych stavov sa vyskytli diabetická kóma, infarkt myokardu, popôrodné krvácanie, náhla cievna mozgová príhoda. Z 695 pozitívnych bakteriologických výsledkov, boli len 2 MRSA kmene a 3 Pen R pneumokoky, zvyšok boli komenzály a Candida albicans.

Jediný prípad hepatitídy A sme si vykoledovali až po tom čo sme nechali v mesiaci február desaťtisíc utečencov piť z jednej studne v Idomeni na grécko-macedónskej hranici. Jediný prípad cholery na Balkánskej ceste (aj tak na veľkú nevôľu niektorých politikov, ktorí nám stále predkladajú migranta ako strašiaka s čiernou kosou), doniesol holandský turista na Lesbos z Karibiku...

Balkánska cesta v rámci utečeneckej krízy v roku 2015 v Európe zo Sýrie a Iraku nepredstavuje zatiaľ závažnú zdravotnú hrozbu pre kontinentálnu EÚ. V priebehu prvých troch mesiacov exodu bolo zaznamenaných len niekoľko prípadov prenosných ochorení a absencia tropických chorôb, multirezistentných patogénov a hnačkových epidémií typických pre masové katastrofy. Utečenci pred smrťou s menom ISIS pochádzajú z 90 % zo Sýrčanov a Iračanov, z krajín s dobrou zdravotníckou infraštruktúrou, vysokým hygienickým štandardom, dobrým vzdelaním a hygienickými návykmi. Časovanou bombou v budúcnosti môže byť absencia očkovania u najmenších detí zo Sýrie. Prvé prípady polio avizované v 2015 z Jordánska a 2016 z Libanonu a osýpok z Turecka do EÚ zatiaľ nedorazili. V Izraeli však jordánsky alert viedli k preočkovaní celého národa v zime 2015. Je to príležitosť zastaviť sa a vážiť si očkovanie, šancu, ktorú sme dostali my aj naše deti. Nenechajme si vziať antikvackinami kampaňami, to čo sýrskym deťom vzali bomby a vojna. Buďme naopak pripravení pomôcť či už humanitárnu, alebo zdravotníckou asistenciou migrantom zo Sýrie a Iraku, utekajúcim pred istou smrťou. Zábery CNN, BBC, Euronews denne ukazujú ruiny celých miest, migranti sa ozaj nemajú kam vrátiť. Pripomeňme si tiež, keď v roku 1968–69 emigrovalo z ČSSR okolo 150 000 našich rodičov a známych pred okupáciou cudzích armád. Dobrá pamäť je výsadou múdrych národov...

Wetangula J. Outbreak of measles among Somali refugees in Dadaab. KEMRI Med J. 2015;41:3-113.

Kremery V. Infectious diseases in refugees and migrants during the European Migrant Crisis 2015. Int J Infect Dis. 2016;45 Suppl 1:57.

Dr.h.c. prof. MUDr. Vladimír Krémery, DrSc.
Tropicteam, Vysoká škola zdravotníctva a sociálnej práce sv. Alžbety, Atény